

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Ndz/2/2016
Identifikačné číslo spisu:	9016898759
Dátum vydania rozhodnutia:	12.01.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:9016898759.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: VAŠA Slovensko, s.r.o., sídlom Račianske myto 1/B, Bratislava 831 02, IČO: 35 683 813, v zastúpení: Kinstellar, s.r.o., so sídlom Hviezdoslavovo nám. 13, 811 02 Bratislava, IČO: 35 873 833, proti žalovanému: Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, so sídlom Drieňová 24, 826 03 Bratislava, v konaní o žalobe podľa § 250v O.s.p. o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, konanom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 8Sžnz/6/2015 a o námietke zaujatosti vznesenej voči sudcovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Mgr. Petrovi Melicherovi, jednohlasne takto

rozhodol:

Sudca Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Mgr. Peter Melicher nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 8Sžnz/6/2015.

Odôvodnenie

Žalobca žalobou podanou na Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v zmysle § 250v O.s.p. domáhal proti žalovanému ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Konanie o žalobe je vedené na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 8Sžnz/6/2015.

V priebehu konania žalovaný najvyššiemu súdu doručil písomné podanie, v ktorom vzniesol podľa § 15a O.s.p. námietku zaujatosti voči sudcovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Mgr. Petrovi Melicherovi, rozhodujúcim v senáte 8S v konaniach vedených na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 8Sžnz/5/2015 a sp. zn. 8Sžnz/6/2015.

Námietku zaujatosti žalovaný odôvodnil nasledovne: v súdnom konaní, sp. zn. 8Sžnz/6/2015 súd prejednáva žalobu podnikateľa VAŠA Slovensko, s.r.o., so sídlom Račianske myto 1/B, Bratislava, IČO: 35 683 813, ktorá smeruje proti postupu úradu na inšpekciu v priestoroch podnikateľa VAŠA Slovensko, s.r.o. Inšpekciu v tomto prípade úrad vykonal v rámci prešetrovania dohody obmedzujúcej súťaž na trhu stravovacích poukázok ako aj iných benefítnych poukázok.

Žalovaný uviedol, že v súvislosti s týmto súdnym konaním (žalovaný súčasne podal námietku zaujatosti voči sudcovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Mgr. Petrovi Melicherovi v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 8Sžnz/5/2015) úrad z obchodného registra zistil, že

sudca Najvyššieho súdu Mgr. Peter Melicher a člen senátu 8S v roku 2001 pôsobil ako predseda predstavenstva spoločnosti Slovenské pramene a žriedla, a.s., so sídlom Budiš, Dubové 038 23, IČO: 36 396 591. Uvedená spoločnosť bola do obchodného registra zapísaná v roku 2001. Predmetom činnosti tejto spoločnosti je podľa obchodného registra okrem iného plnenie prírodných stolových a minerálnych vôd a ich predaj, výroba nápojov, kúpa tovaru rôzneho druhu za účelom jeho predaja konečnému spotrebiteľovi, atď.. Táto spoločnosť pôsobí v rovnakej oblasti ako spoločnosť DOXX Minerál, s.r.o., (podľa obchodného registra je predmetom činnosti spoločnosti DOXX Minerál, s.r.o., okrem iného stáčanie prírodnej a minerálnej vody do fľaš a výroba nealkoholických nápojov, kúpa tovaru rôzneho druhu za účelom jeho predaja konečnému spotrebiteľovi atď.), ktorej jediný konateľ a spoločník je Ing. Milan Šmehyl, ktorý je účastníkom súdneho konania, sp. zn. 8Sžnz/5/2015. Z obchodného registra zároveň úrad zistil, že spoločnosť DOXX Minerál, s.r.o. vznikla v roku 2000 a už v čase pôsobenia Mgr. Petra Melichera vo funkcii štatutárneho orgánu Slovenské pramene a žriedla, a.s. mali tieto spoločnosti obdobný predmet podnikania a je teda možné predpokladať aj ich vzájomný kontakt ako spoločností pôsobiacich v rovnakej oblasti. Je tiež predpoklad, že si Mgr. Peter Melicher počas svojho pôsobenia vytvoril väzby na iných podnikateľov (alebo ich predstaviteľov) pôsobiacich v tejto oblasti.

Žalovaný dal do pozornosti, že inšpekcia úradu v spoločnosti DOXX Minerál, s.r.o., voči ktorej smeruje žaloba žalobcu Ing. Šmehyla sa týka činností súvisiacich so zabezpečovaním pitného režimu. Zároveň voči spoločnosti DOXX Minerál, s.r.o. začal úrad správne konanie v oblasti zabezpečovania pitného režimu predovšetkým prostredníctvom dodávky vody, galonov a dávkovačov vrátane poskytovania služieb s tým súvisiacich. Nie je pritom vylúčené, že sa okruh podnikateľov, voči ktorým je toto správne konanie vedené, môže rozšíriť. Do správneho konania tak môžu byť potenciálne pribraté aj iné spoločnosti pôsobiace v tej istej oblasti.

Žalovaný mal za to, že uvedené preto budí dôvodné obavy, že vec zo strany Mgr. Petra Melichera nebude rozhodovaná „sine ira et studio.“

Žalovaný ďalej uviedol, že spoločnosť Vaša Slovensko, s.r.o., ktorá je účastníkom konania vo veci 8Sžnz/6/2015 je spoločnosťou, ktorá pôsobí v rovnakej oblasti, ako DOXX Stravné lístky, spol. s r.o., teda spoločnosť personálne a majetkovo prepojená so spoločnosťou DOXX Minerál, s.r.o..

Žalovaný dôvodil, že za predpokladu, že sudcovi Mgr. Petrovi Melicherovi môžu pretrvávajúť priateľské alebo iné väzby z obdobia jeho pôsobenia v rámci odvetvia, v ktorom vykonáva/vykonávala svoju činnosť spoločnosť Slovenské pramene a žriedla, a.s., (a v ktorom pôsobí aj spoločnosť DOXX Minerál, s.r.o. personálne a majetkovo prepojená so spoločnosťou DOXX - Stravné lístky, spol. s r.o.) sa úrad obáva, že táto skutočnosť bude mať vplyv na súdne konania a sudca nebude schopný rozhodovať vo vyššie uvedených súdnych konaniach nezaujatý a nestranný.

Žalovaný záverom vyslovil názor, že existujú objektívne dôvody, pre ktoré by mal byť sudca Mgr. Peter Melicher pre pomer veci vylúčený z prejednávania a rozhodnutia vyššie uvedených súdnych konaní, a preto navrhuje, aby príslušný senát Najvyššieho súdu rozhodol o tom, že sudca Mgr. Peter Melicher je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí vedenými na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 8Sžnz/5/2015 a 8Sžnz/6/2015.

Z predloženého vyjadrenia sudcu najvyššieho súdu Mgr. Petra Melichera iný senát najvyššieho súdu (§ 16 ods. 1 posledná veta O.s.p.) zistil, že Mgr. Peter Melicher sa k námietke zaujatosti vznesenej žalovaným v konaniach vedených na najvyššom súde pod sp. zn. 8Sžnz/5/2015 a 8Sžnz/6/2015 sa vyjadril tak, že v uvedených veciach sa necíti byť zaujatý.

K dôvodom námietky žalovaného uvedený sudca uviedol: „potvrdzujem, že som v období od 30.01.2001 do 04.04.2001 (dva mesiace) bol zapísaný v obchodnom registri ako predseda predstavenstva spoločnosti Slovenské pramene a žriedla, a.s., IČO: 36 396 591, so sídlom Budiš, 038 23 Dubové. V tom čase som bol vo členom riadiacich orgánov viacerých spoločnostiach, a to z titulu svojho povolania - komerčného právnik, nakoľko som vykonával pre svojich klientov poskytovanie právnej pomoci, tzn.

aj zakladanie obchodných spoločností na kľúč. V uvedenej veci si dovoľujem ďalej uviesť, že od mája 2003 som bol menovaný prezidentom SR za sudcu bez časového obmedzenia s pridelením na Okresný súd Piešťany. V predmetnej veci poukazujem na to, že s uvedeným konateľom a spoločníkom spoločnosti DOXX Minerál, s.r.o., Ing. Milana Šmehyla osobne nepoznám, nikdy som sa s osobou daného mena nestretol, nikdy som s uvedenou osobou a spoločnosťou neobchodoval a ani nevedol žiadne rokovania, a preto sa necítim byť v uvedených veciach 8Sžnz/5/2015 a 8Sžnz/6/2015 zaujatý. V súvislosti s dôvodnými obavami, že vec nebudem rozhodovať „bez hnevu a úporného úsilia“ (sine ira et studio) si dovoľujem uviesť, že v uvedenej veci nemám žiadny hnev na účastníkov konania a ani úporné úsilie (snahu) vec rozhodovať a nemám námietky proti prípadnému vylúčeniu z prejednávania a rozhodovania uvedených vecí 8Sžnz/5/2015 a 8Sžnz/6/2015."

Iný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v zmysle § 16 ods. 1 veta posledná O.s.p. na základe námietky zaujatosti vznesenej žalovaným proti sudcovi najvyššieho súdu Mgr. Petrovi Melicherovi, členovi senátu 8S, v konaniach vedených na najvyššom súde pod sp. zn. 8Sžnz/5/2015 a 8Sžnz/6/2015, oboznámil sa so vznesenou námietkou zaujatosti, s vyjadrením namietaného sudcu, so spisovým materiálom v danom prípade vedeným na najvyššom súde pod sp. zn. 8Sžnz/6/2015 a dospel k záveru, že námietka zaujatosti vznesená žalovaným proti sudcovi najvyššieho súdu Mgr. Petrovi Melicherovi nie je dôvodná.

Podľa § 14 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Účelom § 14 ods. 1 O.s.p. je prispieť k nestrannému prejednaní vecí, k nezaujatému prístupu súdu, k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu, a to buď: 1. k veci (o vzťah tejto povahy ide napríklad vtedy, keď sudca je účastníkom alebo vedľajším účastníkom konania, keď má osobný záujem na určitom výsledku konania, ale tiež vtedy, keď sudca verejne - napríklad prostredníctvom médií alebo iným spôsobom vyjadril právny názor na vec, ktorý je objektívne spôsobilý ohroziť jeho nestrannosť), 2. k účastníkom konania [o takýto vzťah ide v prípade vzťahu sudcu charakteru rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného vzťahu alebo relevantného osobného vzťahu (tak pozitívneho alebo negatívneho)], 3. k zástupcom účastníkov konania.

Pomer k veci ako okolnosť spochybňujúca nezaujatosť sudcu predpokladá situáciu, keď sudca je právne zainteresovaný na výsledku konania. O pomere k účastníkovi alebo k zástupcovi ako okolnosti vzbudzujúcej pochybnosti o nezaujatosti sudcu možno uvažovať, ak sa zakladá na príbuzenstve, či iných kladných alebo záporných vzťahoch sudcu k účastníkom alebo k ich zástupcom. Zákom predpokladané dôvody podmieňujúce zaujatosť alebo nezaujatosť sudcu na prejednanie a rozhodnutie pridelenej veci musia vyplývať z objektívnych skutočností. Pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodnutia veci nepostačujú subjektívne pocity, resp. domnienky účastníka konania, z dôvodu ktorých tvrdí, že má pochybnosti o nezaujatosti sudcu na prejednanie a rozhodnutie veci, (ako aj je nepostačujúci subjektívny názor konajúceho sudcu, že sa cíti byť zaujatý na prejednanie a rozhodnutie mu pridelenej veci).

Zaujatosť konkrétneho sudcu v prejednávanej veci musí vyplývať z objektívnych okolností podmieňujúcich jeho vzťah k predmetu konania alebo jeho vzťah k účastníkom tohto konania alebo k ich zástupcom. Povinnosť preukázať okolnosti odôvodňujúce zaujatosť konajúceho sudcu na prejednaní a rozhodnutí mu pridelenej veci spočíva na tom, kto vzniesol námietku zaujatosti. Na druhej strane k záveru o tom, že sudca je vylúčený, nie je potrebné, aby bolo preukázané, že je zaujatý. Na vylúčenie sudcu postačuje, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom, pochybnosti o jeho nezaujatosti, dôvodnosť ktorých musí však vyplývať z objektívne preukázateľných skutočností.

Nestrannosť treba skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom

případe treba zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 1. októbra 1982).

Existencia nestrannosti musí teda byť určená podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, t.j. zisťovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (pozri rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 16/00).

Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Nestrannosť sudcu je zvyčajne definovaná ako „absencia predsudku alebo zaujatosti v konkrétnej veci.“

Za objektívne pritom nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine ira et studio“, teda nezávisle a nestranne.

Predpokladom skutočného uplatnenia zásady rovnosti účastníkov v konaní a zaistenia záruk správneho a spravodlivého rozhodnutia je, aby v konaní konal a rozhodoval sudca nezaujatý, ktorý nie je v žiadnom osobnom vzťahu k účastníkom a k ich zástupcom, a ktorý nie je žiadnym spôsobom zainteresovaný na výsledku konania. V súlade s tým zákon vo vyššie citovanom ustanovení § 14 ods. 1 O.s.p. konštruje ako dôvody vylúčenia sudcu sudcov pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom. Zákon zakladá vylúčenie sudcu na existencii určitého dôvodu vymedzeného takými konkrétne označenými a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nezaujatosť pochybnou. Vylučuje sa tým subjektívny pohľad na vylúčenie sudcu.

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 47/05, v ktorom ústavný súd vyslovil právny záver, že „obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, to znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadržal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci“. Ústavný súd Slovenskej republiky nestrannosť sudcu judikoval aj v ďalších rozhodnutiach (pozri bližšie napr. sp. zn. III. ÚS 71/97, I. ÚS 73/97).

V danej súvislosti najvyšší súd dáva do pozornosti, že sudca je predstaviteľ súdnej moci. Právomoc súdu sudca vykonáva na nezávislom a nestrannom súde oddelene od iných štátnych orgánov. Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom. Podľa § 30 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“) v záujme záruky nezávislosti a nestrannosti výkonu sudcovskej funkcie je sudca povinný dbať svojím správaním na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. V občianskom živote, pri výkone funkcie sudcu, aj po jeho skončení sa sudca musí zdržať všetkého, čo by mohlo narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu alebo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Z toho vyplýva, že sudca musí byť nielen nestranný, ale sa musí ako nestranný javiť navonok. (§ 2 ods. 1 a 2 zákona o sudcoch).

Práve osobitný vzťah sudcu k štátu musí sudcovi umožniť konať a rozhodovať nezávisle a nezaujato vo

všetkých veciach, teda aj vo veciach, ktoré sa týkajú nielen štátu, s ktorým tento vzťah po dobu výkonu svojej sudcovskej funkcie udržiava, vecí týkajúcich sa orgánov správy súdu, na ktorom aktuálne vykonáva svoju funkciu, nevynímajúc. K tomuto postoju čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky výslovne sudcovi priznáva nezávislosť pri výkone jeho funkcie.

Vychádzajúc z uvedeného iný senát najvyššieho súdu dospel k záveru, že skutočnosť, že sudca najvyššieho súdu Mgr. Peter Melicher v roku 2001 bol zapísaný v obchodnom registri ako štatutár spoločnosti Slovenské pramene a žriedla, a.s., a to v čase keď pôsobil ako komerčný právnik, sama osebe nie je takou skutočnosťou, ktorá podmieňuje pochybnosti o jeho nezaujatosti konať a rozhodovať vo veci vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 8Sžnz/6/2015, keď namietaný sudca vo vyjadrení síce potvrdil, že v uvedenej spoločnosti bol v obchodnom registri v roku 2001 zapísaný ako predseda predstavenstva, z titulu svojho povolania komerčného právnika, avšak s uvedeným konateľom a spoločníkom spoločnosti DOXX Minerál, s.r.o. Ing. Milana Šmehyla sa osobne nepozná, nikdy sa s osobou daného mena nestretol, nikdy s uvedenou osobou a spoločnosťou neobchodoval a ani nevedol žiadne rokovania, a preto sa necíti byť v uvedených veciach 8Sžnz/5/2015 a 8Sžnz/6/2015 zaujatý, poukazom na to, že funkciu sudcu vykoná od roku 2003. Pokiaľ žalovaný, aj v prípade konania vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 8Sžnz/6/2015, založil svoju pochybnosť o nezaujatosti uvedeného sudcu výlučne na uvedenej skutočnosti bez tvrdenia o zistených ďalších skutočnostiach, ktoré by preukázateľne a objektívne spochybňovali nezaujatosť namietaného sudcu vzhľadom k jeho pomeru k veci alebo jeho účastníkom, resp. k jeho zástupcom, senát najvyššieho súdu zastáva názor, že táto jediná skutočnosť nie je spôsobilá spochybniť nezaujatosť dotknutého sudcu a to s prihliadnutím nielen na vyjadrenie samotného sudcu, ale aj vzhľadom na odstup času, keď uvedený sudca titulom výkonu povolania komerčného právnika bol zapísaný v obchodnej spoločnosti Slovenské pramene a žriedla, a.s., v roku 2001, ktorá ani nie je účastníkom konania v danej veci a ide len o spoločnosť, ktorá pôsobí v rovnakej oblasti ako DOXX-Stravné lístky, s.r.o., ktorá je personálne a majetkovo prepojená so spoločnosťou DOXX Mineral, s.r.o..

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 16 ods. 1 O.s.p. rozhodol tak, že uvedený sudca najvyššieho súdu nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.